

'kupoval in prodajal smrekov, jelkov, hrastov, jesenov in bukov (okrogel, rezan ali tesan) les na debelo in drobno', « navaja drobce iz nekdanjega gospodarskega utripa njenega kraja Ema Goričan.

Ob tem je opozorila, da se je tedaj, torej na začetku prejšnjega stoletja več kot štirideset (desetina) domačinov odselilo v Ameriko in večina jih je tam za zmeraj ostala. Med njimi je bil tudi Josip Ogrin, ki se je stalno naselil v Clevelandu in je šele leta 1924 spet obiskal domači kraj in svojo, Kobalovo domačijo, katere pročelje vidimo na spodnji fotografiji pokončne razglednice, posneti s

ruzalemsko kapljico. Gostilna je delovala do konca druge svetovne vojne, trgovina pa tudi še nekaj časa po njej, oziroma ponovno v devetdesetih letih, ko je nekaj let imel tu živilsko trgovino »Veronika« njegov potomec Boris Remžgar.

Dvanajst rodov – skoraj 1200 potomcev

Za Verbičevo domačijo, ki je prva na desni strani, je rodoslovka Ema Goričan ugotovila, da je tu v štiristo letih živelo dvanajst rodov, od tega trije Verbičevi in devet Kenkovih, ki so skupaj poskrbeli za skoraj 1200 potomcev. Tudi Pr' Verbič je bila nekoč gostilna, naši sobesednici pa

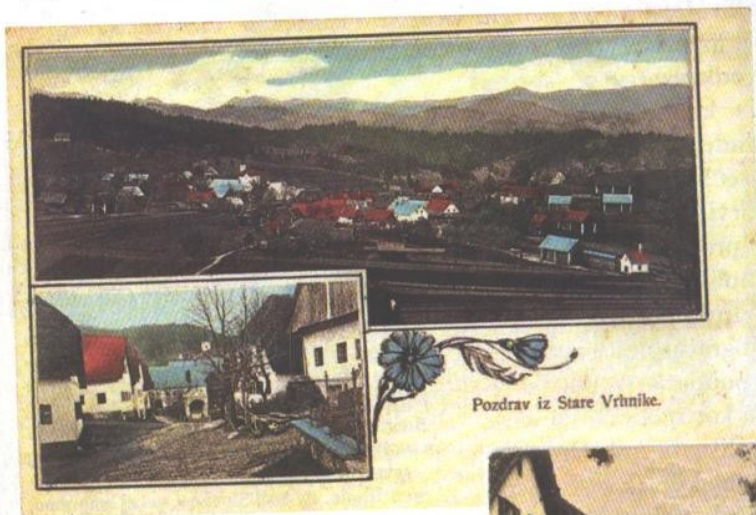
se je še posebej močno vtisnila v spomin Verbičeva mama Angela Tekavec, ki je dolga leta skrbela z zbiralnico mleka v tej hiši. Naslednja kmetija je Pogoznikova, v kateri se je izmenjalo šest Strnadov in štirje Umeki; zadnji je sedanji gospodar Jože Umek z družino.

Na koncu obeh fotografij, ki prikazujejo vaško jedro, se nad strehami oziroma drevesnimi krošnjami dviga zvonik podružnične cerkve sv. Lenarta, zavetnika ujetnikov in čolnarjev, ki se prvič omenja leta 1526. Sedanja zgradba je iz začetka 18. stoletja, njena posebnost pa je šestorokotni cerkveni zvonik in dva oltarja iz črnega marmorja, izdelana konec 17. stoletja in leta 1892 prenesena iz cerkve sv. Pavla z Vrhnike na Staro Vrhniko.

Na večjem panoramskem posnetku lahko v spodnjem desnem kotu opazimo zgradbo prvotnega doma vaškega prostovoljnega gasilskega društva, ki so ga ob ustanovitvi leta 1908 postavili na zemljišču, ki mu ga je podaril njegov prvi predsednik Kokalov Janez Mesec. Gasilsko društvo je bilo vseh sto let poleg osnovne človekoljubne dejavnosti tudi pobudnik razgibanega krajevnega kulturnega dogajanja: gledališke igre, nastopi pevskega zbora, vodenje knjižnice ter dvakratna izdaja (leta 1922 in 1924) humorističnega lista za smeh in kratek čas »Podkurranske Novice« oziroma »Podkurranski Vestnik«.

Prizadevno poznavalko starovrhniške preteklosti in dejavno članico vaškega kulturnega društva bi človek kar poslušal, saj se na podlagi podatkov, ki se jih je nabralo že za pet skript, pred nami razgrinja neverjetno zanimiva podoba razmeroma majhnega naselja s sila bogato preteklostjo, ki nima prav veliko skupnega s krajevnim simbolom – polžem!

Boris Dolničar

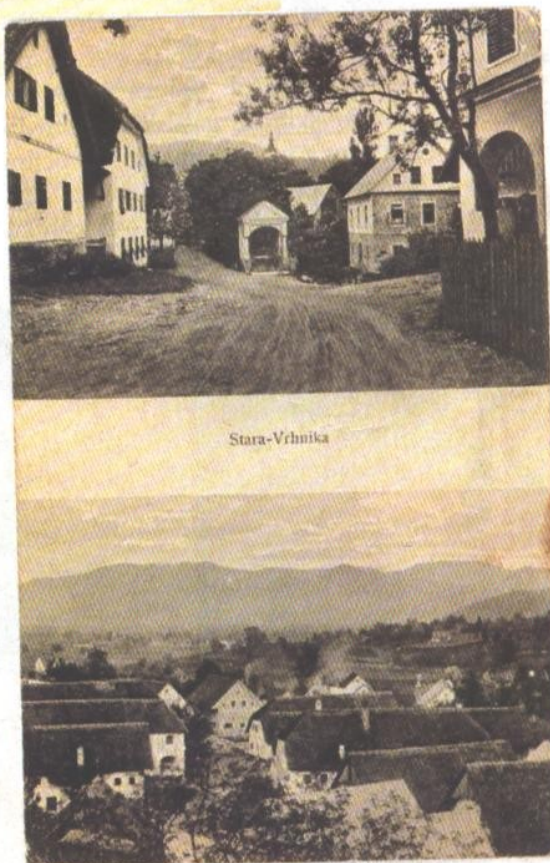

Panorami in jedro Stare Vrhnike pred prvo svetovno vojno.

Pozdrav iz Stare Vrhnike.

cerkvenega zvonika v času, ko je bilo še precej hiš kritih s slamo. Ob tej priložnosti se je srečal tudi s svojim bratom dr. Francem Ogrinom, deželnim glavarjem v Kamniku in Črnomlju ter očetom znanega Dnevnikovega časnikarja, pokojnega svetovnega popotnika Mirana Ogrina.

Na barvni sliki v spodnjem levem kotu razglednice je prva hiša na levi strani Markovcova, nato Kirnova in tretja v tem nizu Žakljeva domačija, v okviru katere pa so poleg kmetije imeli še kovačijo, trgovino, gostilno in trafiko, izdelovali pa so tudi čipke in s posebnim strojem zvijali cigarete. Za očetom istega imena je s trgovino in gostilno nadaljeval tudi sin Ignacij Debevc, čeprav je v prvi svetovni vojni oslepel. V svojo gostilno »Pri Nacetu« je v času med obema vojnama goste vabil z izbranimi slovenskimi vini, še zlasti z je-

Stara-Vrhnika